

Ze sborových akcí

Út	1. 4.	14:30	koncert pro starší věkem: Yukiko Sawa (Japonsko) – klavír
Čt	3. 4.	12:30	do 18:00; burza dětského oblečení – prodej
Po	7. 4.	16:00	schůzka křesťanské služby
Po	7. 4.	19:00	schůzka hospodářské komise
Út	8. 4.	14:30	setkání starších
Čt	10. 4.	19:00	schůze staršovstva
Út	15. 4.	14:30	setkání starších
Čt	17. 4.	19:30	Setkání střední generace – tentokrát se členy komunity Chemin Neuf
Ne	20. 4.	9:30	bohoslužby s vysluhováním Večeře Páně (Ester Čašková) po bohoslužbách – rodinná neděle (P. Filipi – Co mi dávají bohoslužby?)
Út	22. 4.	14:30	setkání starších
Út	29. 4.	14:30	setkání starších
St	30. 4.	10:00	pohádka pro děti: O tvrdohlavém rybáři

Případné změny v programu po uzávěrce Hroznu lze najít na sborových webových stránkách <http://vinohrady.evangnet.cz>, které jsou pravidelně aktualizovány.

Obsah

Hosanna – buď zdrav, smiluj se, pomoz, zachraň nás	2
Výsledky dotazování o častosti vysluhování Večeře Páně	5
Reportáž ze sobotního úklidu	7
Českobratrská církev evangelická — její kořeny a směřování II.	9
Ze sborového archívu VI.	11

a další články ...

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází přibližně jednou za měsíc. Redakční uzávěrka je vždy 20. každého měsíce. Redakční kruh tvoří Matěj Cháb, Miloš Lešikar, Jana Šarounová a Blanka Uličná. Jazykové korektury: Jana Šarounová a Vít Kremlička. Tiskovou verzi programem \LaTeX 2_ε připravuje Jan Mach, internetovou Jan Šaroun. Adresa na internetu: <http://vinohrady.evangnet.cz/hrozen>. Příspěvky, reakce či dotazy pošlete na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha 2 – Vinohrady, tel. 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Určeno jen pro vnitřní potřeby vinohradského sboru. **Neprodejné**

Hosanna – buď zdráv, smiluj se, pomoz, zachraň nás

Kázání Jaromíra Dusa na Vinohradech 16. 3. 2008

Čtení: J 12,1 + 9–26

Text: J 13,31 – Když Jidáš vyšel ven, Ježíš řekl: Nyní byl oslaven Syn člověka a Bůh byl oslaven v něm.

O Květné neděli můžeme říci, že to je pro křesťany všech tradic, katolické, pravoslavné i všech evangelických, něco jako poslední zastávka před vstupem do velikonočních dnů. Snad všude, kde se dnes křesťané shromažďují, slyší při čtení Evangelia a často i z kázání o vjezdu Pána Ježíše do Jeruzaléma. Přijel tam na oslátku, ne na koni, jak by se tehdy od krále čekalo a přijel s prázdnýma rukama, chudý jako většina těch, kdo ho tehdy nadšeně vítali, kdo mu prokazovali úctu a provolávali slávu.

Nevíme, jak početná skupina lidí to byla. Z jejich volání Hosanna, což znamená „vysvobod, zachovej nás, pomoz“ je zřejmé, že to byli lidé, kteří měli k Pánu Ježíši velikou důvěru a očekávali od něho veliké a mimořádné věci! Především evangelista Jan naznačuje, že jejich očekávání velkých věcí a mimořádných událostí souviselo s tím, co viděli, nebo slyšeli, že se stalo v Betánii. Ta zpráva se nepochybně šířila od úst k ústům rychlostí blesku! Vždyť byl už čtyři dny v hrobě – a přesto jej Ježíš dokázal z mrtvých vzkřísit. No ano, Lazar z Betánie, bratr Marty a Marie!

A nyní se ten, kdo Lazara z hrobu vyvedl, chystá vjet do Jeruzaléma! To se teprve budou dívat divy! Proto ty palmové ratolesti a to volání: Hosanna, požehnaný jenž přichází ve jménu Hospodinově, buď zdráv a pomoz nám, zastaň se nás, králi izraelský!

Synoptičtí evangelisté shodně vyprávějí, že první cesta tohoto krále vedla do chrámu. Připomeňme si, jak to líčí evangelista Marek:

„Dva z jeho učedníků přivedli k Ježíši oslátku, přehodili přes ně své pláště a on se na ně posadil. Mnozí rozprostřeli na cestu své pláště a jiní zelené ratolesti z polí. A ti, kdo šli před ním i za ním volali: Hosanna! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově, požehnaný buď přicházející království našeho otce Davida. Hosanna na výsostech! Ježíš vjel do Jeruzaléma a vešel do chrámu. Po všem se rozhlédl, a poněvadž již bylo pozdě večer, odešel s Dvanácti do Betánie. Když vyšli druhého dne z Betánie, dostal hlad. Spatřil z dálky fíkovník, který měl listí, a šel se podívat, zda na něm něco nalezne. Když k němu přišel, nenalezl nic než listí. I řekl mu: Ať z tebe již na věky nikdo nejí ovoce! Přišli do Jeruzaléma. Když vešel do chrámu, začal vyhánět prodavače a kupující v nádvoří, zpěvřacel stoly směnárníků a stánky prodavačů holubů: nedovoloval ani to, aby někdo s címkoli procházel nádvořím. A učil je: Což není psáno: Můj dům bude zván domem modlitby pro všechny národy. Vy však jste z něho udělali doupe lupičů.“

Král se tedy chopil svého úkolu soudce! Ten jeho soud byl ale zvláštní soud! V pravém smyslu slova – soud Boží! Přísný, smrtelně vážný, to nepochybně, ale zároveň soud opět laskavý!

Adopce na dálku[®] 2007 – poděkování

V uplynulém roce 2007 jsme nasbírali 18 300 Kč, což je téměř stejně jako v předešlém roce. Na školním jsme dohromady zaplatili 11900 Kč, z toho 2 059,50Kč jsme utratili za dárečky a poštovné.

Velký dík patří opět manželům Evě a Pavlovi Filipiovým, kteří již potřetí zasponzorovali Kalpanu na celý školní rok.

Děkuji všem, kteří se nově připojili, i těm, kteří vytrvávají. Děkuji dětem za

obrázky a mládeži za dopisy.

Věřím, že Kalpaně i Georgovi přinesl další rok ve škole více radosti, vzdělání i větší naděje na lepší život.

Archová sbírka probíhá znovu po celý rok, arch je k dispozici ve sborové kanceláři. Všechny další informace jsou průběžně aktualizovány na nástěnce v 1. patře.

J. Fučíkovská

Z jednání staršovstva

Staršovstvo na své pravidelné schůzi 13. 3. mj.:

- upravilo častost vysluhování Večeře Páně na každou třetí neděli v měsíci, není-li stanoveno výjimečně jinak, a o církevních svátcích s tím, že při každém vysluhování Večeře Páně je možno požádat o přijímání vína z malého kalicha;
- umožnilo přistupovat k Večeři Páně i dospívajícím pokřtěným členům

sboru už před konfirmací na jejich výslovnou žádost a po osobním rozhovoru a individuálním posouzení kazatelkou a po oznámení staršovstvu.

(es)

Sbírka na Hlavní dar lásky JJ, která se konala v neděli 23.3., vynesla celkem 4922,- Kč. Všem, kdo přispěli, děkujeme. Do konce května trvá archová sbírka na Jeronymovu jednotu.

100. výročí otevření kostela a sborového domu

V neděli 30. 3. jsme se sešli k oslavám 100. výročí otevření kostela a sborového domu. Dopoledne kázal bratr synodní senior Joel Ruml, odpoledne jsme za pěkné účasti zavzpomínali společně s některými z těch, kdo v našem sboru sloužili. Promluvili bratři faráři Petr Pokorný, Jaromír Dus, Petr Sláma, Jaromír Strádal, písemně sbor pozdravili Zikmundovi, Buzkovi a Jana Mikolášková. Připomněli jsme si také historii sboru a o obzorech v našem chrámu pěkně promluvil jejich tvůrce br. Miroslav Rada. Varhany

hřměly pod rukama bratra Ladislava Moravetze a připomněli jsme si také, že nám nemá záležet a nezáleží jenom na chrámu postaveném lidskýma rukama, ale i na chrámu duchovním. Na znamení toho vystavěly děti na závěr na klavíru zeď z papírových cihel, na nichž byla jména těch, kdo byli pro nás svědectvím o Pánu Bohu a o jeho lásce. Buď Pánu díky, že si všechny ty rozdílné lidi uměl použít v pravý čas pro své dílo.

jaš

Když soudí Pán Bůh, nechce člověka odsoudit, nalomenou třtinu dolomit, doutnající jiskřičku uhasit, nýbrž chce člověka přivést k pokání, chce zlé a porušené věci i vztahy napravit!

A tak všechno, co by mělo potrefit nás, totiž rozsudek smrti, se ukazuje a odehrává na fíkovníku, neboť na něm, podobně jako na nás, Pán Ježíš dobré ovoce nenalézá. Fíkovník uschl! Zato my lidé místo odsudku vidíme a slyšíme jen další varování, nové kázání, znovu se nám podává a nabízí ruka pomoci a záchrany! Však považme, ani ty obchodníky a směnárníky v chrámovém nádvoří nepřikázal Pán Ježíš likvidovat, odnesly to jen jejich stánky a nejspíše i nějaké nádoby. I tentokrát šlo především o to, aby i tito lidé sami nahlédli, co činí z Hospodinova chrámu – a že je to v Božích očích zlé.

Zákoníkům a farizeům vyčítal Pán Ježíš pokrytectví, přetvářku, lež, zířnost, vypočítavost, domýšlivost, bezbožnost, zradu na Bohu i lidech, to vše jim vyčítal tvrdě, důrazně – ovšem s jediným záměrem, aby se změnil, aby šel do sebe, aby činil pokání.

Dokud soudí Pán Ježíš, probíhá vše jako na Božím soudu! Uplatňuje se spravedlnost, uplatňuje se milosrdenství, cílem je náprava a záchrana.

To až když začali nad Pánem Ježíšem uskutečňovat svůj soud lidé, přišly k slovu hněv, zlost, mstivost a krutost. O tom víme i my své! Mocní a vlivní tehdy a až dodnes často nepovolí, dokud neutýrají a neodstraní toho, kdo jim stojí v cestě. Velikonoce prozrazují mnoho o tom, jak tvrdé dokáže být lidské srdce!

To ale není jejich hlavní smysl! Díky Pánu Bohu jsou pro nás velikonoce především velikým a vzácným Božím darem!

Velký Pátek i Velikonoční neděle nám i každému člověku umožňují, abychom se při setkání s Kristovou milostí – s jeho obětí a láskou – uviděli v docela jiném světle a z jiného pohledu: Kdo někdy duchovně prožil velikonoce, ten poznal nejen, že se často zpronevřuje lásce – lásce k bližnímu i k Bohu, ale poznal také, jak velice jej má Pán Bůh rád, jak moc o něho stojí, a že jej nepostavil do života zbytečně a že s ním chce být, v dobrém i ve zlém až do konce jeho dnů. Do našeho světa, světe div se a raduj se, vstoupila Boží láska – a stala se nejen jedním z nás, ale jedním z nejchudších, nejslabších a nejoblavějších mezi námi!

Vraťme se ale ještě na okamžik ke zprávě o Ježíšově vjezdu do Jeruzaléma. Jak ten jásot a volání Hosana přijímal Pán Ježíš! Byl rád, těšilo ho, když slyšel a viděl, co se kolem něho odehrává? Jistě to neodmít! To by si učedníci dobře zapamatovali a při popisu těch událostí by to také poctivě zmínili. Ostatně, pro oslíka poslal Pán Ježíš své učedníky sám a je tedy zřejmé, že to On chtěl připomenout a jednat podle Zachariášova proroctví. Tam v (9,9) čteme: „Rozjásěj se síónská dcero, dcero jeruzalémská propukni v hlahol! Hle přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti. Vymýtí vozy z Efrajima a z Jeruzaléma koně, . . . Vyhlásí pronárodům pokoj!“

Slavnostní vjezd do Jeruzaléma byl nepochybně součástí Ježíšovy záchranné mise, součástí jeho poslání. Při četbě o něm a ovšem i o tom, co následovalo, se však zdá, že v tom jásavém a nadšeném pokřiku lidí Pán Ježíš svou „oslavou“ nespátrával.

To jsem si uvědomil intenzivněji teprve letos. Vlastně až při přípravě tohoto

kázání mně došlo, že teprve když se Jidáš definitivně rozhodl, že svého Pána zradí, a vyšel z místnosti, kde Ježíš se svými učedníky večerel, Pán Ježíš řekl: „Nyní byl oslaven Syn člověka a Bůh byl oslaven v něm.“

To je pozoruhodný výrok! My křesťané vyznáváme, že Bůh se lidem zjevil a přišel k nám v člověku. Dnešní evangelium k tomu dodává: Nejen že se Bůh zjevil v člověku – Boží sláva se zjevila v člověku zrazeném, poníženém, trpícím!

Nejspíše si to učedníci, podobně jako my, s Boží slávou a vůbec s vírou představovali trochu jinak. Kdejaký naučný slovník poví, že Bůh je dokonalý, věčný, vševědoucí, všemohoucí a tak podobně. Malý encyklopedický slovník, který před lety vydala Československá akademie věd, pod heslem bůh uvádí: „původně představa, později označení bytosti mocnější než člověk a jej ovlivňující. V židovství, křesťanství a islámu bytost absolutní, duchovní, zásvětná, mimočasová, stvořitel světa. V moderní existenciální teologii šifra pro nejhlubší lidské hodnoty a otázky“.

Bible však o Bohu od samého začátku mluví docela jinak: mluví o Bohu, jenž velmi stojí o vztah k člověku, proto jej neustále navazuje a hledá – a vzdává se ledasčeho z toho, co mu encyklopedické slovníky přisuzují, tedy toho, jak ho lidské oči chtějí vnímat. Jeho sláva se zjevuje v té největší myslitelné lidské špíně a bídě. On je ten, kdo tu bídu nezpůsobil, kdo ji však bere na sebe, kdo ji nese, odnáší ji pryč, aby nás od ní osvobodil. Právě v tom se ukázala jeho sláva. Právě v tom se ukázala sláva jeho i sláva Boží! Projevila se v lidském trápení, tam, kde bychom ji sotva čekali. A to jen proto, že Bůh nemá zalíbení v síle muže a v rych-

losti koně, jak se píše už v jednom žalmu. (Ž 147,10) Nenachází zalíbení v pyšných, v bohatství bohatých, ani ve svalnatých řečech nebo činech vojevůdců či politiků. Jeho sláva je jiná! Je přímo spojená se službou a láskou. Jistě si vzpomeneme na výroky Pána Ježíše o tom, že v království nebeském je největší – a tedy samozřejmě i nejslavnější – ten, kdo nejvíce slouží!

Proto nepřekvapí, že právě v té nejtěsnější souvislosti s oznámením, že nyní byl oslaven Syn člověka a že Bůh byl oslaven v něm, dává Pán Ježíš svým učedníkům jasný a zřetelný úkol, nové životní poslání. Nazývá je nové přikázání. Právem! Je to jednoznačné vyhlášení jeho královské vůle! Říká: Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás! Mějte se vespolek rádi! Při vjezdu Pána Ježíše do Jeruzaléma volali Ježíšovi učedníci a zřejmě i větší zástup jeho příznivců své Hosanna – buď zdrav, smiluj se, pomoz, zachraň nás! Vyjadřovali tak svou víru v toho, který bere jejich věc do svých rukou a chystá se zasáhnout v jejich prospěch. Patrně jen on sám v té chvíli věděl, že ho to bude stát život, že ho jeho láska přivede až k oběti na kříži. Zcela jistě však věděl, že nemají-li lidé příštích generací vědět o Bohu jen to, co se dočtou v encyklopedických slovnících, musí se jeho učedníci vyučit v lásce, musí umět milovat! Jinak nikoho neosloví, nikoho nezaujmu, nikoho nepřesvědčí, nikomu nepomohou. Jen když budete mít lidi rádi a když se budete mít rádi navzájem, budete mými učedníky, řekl Pán Ježíš. Jen když ve vás a mezi vámi bude přebývat láska, dočkáte se i toho, že lidé nebudou hledat Boha tam, kde není, ale dají si poradit od vás a vy je budete moci dobře nasměrovat a přizvat ke společnému následování Pána

mají, v tom se asi s ostatními učiteli shodneme. A také – kázání neslyšíme, ale slyšíme vstupní slovo, slova poslání, požehnání, . . . písně. Kromě toho studuji práce ev. kazatelů – prof. Smolika, v současné době Jana Hellera, atd.

MČ: Teď to moc necítím, jsem jen náhradník, takže si kázání užiju. Dříve to bylo občas těžké, učil jsem všechny neděle v měsíci. Člověk ale přijímá i z četby Bible, z prožitého, z příprav.

Učitelé mívají řadu hezkých historik z práce s dětmi, v nichž bývá humor, dětské vnímání světa i čistý a jednoznačný pohled na řadu věcí, včetně věci víry. Nevzpomeň si na nějakou?

ZB: Jednou jedno z dítek uprostřed mého věroučného výkladu zvolalo – jé-é-é, tobě rostou vousy! Netýká se to však úplně víry. . .

MČ: Když jsme jako mladí kluci po

konfirmaci učili NŠ, probírali jsme příběh o Božím soudu, o rozdělování na ovce a kozly, na ty po pravici a levici Boží. Vyprávěli jsme si o tom, jak bude řečeno těm na levici: „Byl jsem nemocný, a ne navštívili jste mě.“ S dětmi jsme příběh sehráli. Jedna holčička byla moc hodná a v roli Pána Boha všechny poslala na pravou stranu. Když jsme se jí ptali, proč to udělala, vždyť jsme ji přece ne navštívili, když byla nemocná, zamyslela se a odpovíděla: „Já jsem vám to ale odpustila.“ Bylo to takové pěkné svědectví.

Jak by sbor mohl více pomoci nejenom Vám učitelům, ale vůbec práci v nedělní škole?

ZB: Děkuji všem, kdo se za děti i za učitele modlí. To je myslím základ.

MČ: Jsem jenom náhradník a tolik do toho nevidím, takže na to nejsem schopen odpovědět.

Ptala se Jana Šarounová

Mnozí lidé nevědí,

- jak je důležité, že prostě jsou
- jak je dobré je vidat
- jak nás potěšuje jejich srdečný úsměv
- jak nás povzbuzuje pouhá jejich blízkost
- oč chudší bychom byli bez nich
- že jsou pro nás darem nebes.

Ale věděli by to, kdybychom jim to alespoň jednou řekli – dokud jsou mezi námi.

(z německého blahopřání k osmdesátým narozeninám bývalého učitele NŠ vybrala a přeložila Dagmar Bružová)

především (a tu se obrátil k nám učitelům s pozdviženým ukazováčkem), „ten nejtíší z lidí a pokorný služebník.“

Od smrti profesora Kadlece skupinová Nedělní škola u nás trvá dále až do dnešních dnů. Důkladné a krásné přípravy učitelů míval z počátku třetí duchovní našeho sboru, farář B. Jerie. V neděli pak řídili Nedělní školu střídavě starší učitelé a učitelky, a myslím, že jim toto „veřejné vystoupení“ v mnohém směru dobře posloužilo. Jednak se musil každý z nás velmi svědomitě připravovat a úkol si náležitě promyslet, jednak se naučil troše samostatnosti a pozvolna se obrnil proti pochopitelné trémě.

Když vinohradský sbor přibral bratru farářů na pomoc bratry vikáře, vypomáhali i oni v Nedělní škole. Při přípravě, která se koná ve středu po biblické ho-

dině, se střídá duchovní s vikářem. V neděli ráno se do konce r. 1939 zachovával ten pořádek, že Nedělní školu řídil jeden týden vikář a druhý týden některý z učitelů. Od začátku roku 1940 vede Nedělní školu br. vikář Bohatec sám.

Nepatrná služba, kterou učitelé Nedělní školy sboru přinášejí, je bohatě odměňuje. Stokrát víc berou, nežli mohou dát. Naskytuje se jim tu nejen skvělá příležitost prohloubit své znalosti Písma sv., nýbrž prohloubit i svůj duchovní život.

Jsem upřímně přesvědčena, že nedělní škola byla, je a bude i požeňáním netoliko pro děti a jejich učitele, ale že zasahuje svým požeňaným vlivem i celý sbor, který při každé příležitosti zve a nálehavě doporučuje rodičům, aby pro své děti používali této neocenitelné výchovy.

jaš

Nedělní škola dnes

Jak vypadá vinohradská nedělní škola dnes, na to jsme se zeptali jejích učitelů. Posledními z těch, kdo na naše otázky odpověděli, jsou Zuzana Bruknerová (ZB) a nový příležitostný učitel Mirek Čašek (MČ).

Jak dlouho učíš v nedělní škole?

ZB: Přibližně 6 let.

MČ: Začal jsem zde na Vinohradech asi v roce 1977. Potom jsem učil děti v Moravci, byly-li ve sboru. Nyní občas vypomáhám – dohromady to učení možná vydá už na 30 let.

I když se ve sboru pracuje podle příruček synodní rady, jistě do připravených textů vkládáš i vlastní víru a vlastní zkušenosti. Co ti přijde nejdůležitější při práci s dětmi

ve sboru, při jejich vedení k Pánu Bohu?

ZB: Modlitba, z ní pak vycházející vztah k dětem a opravdovost.

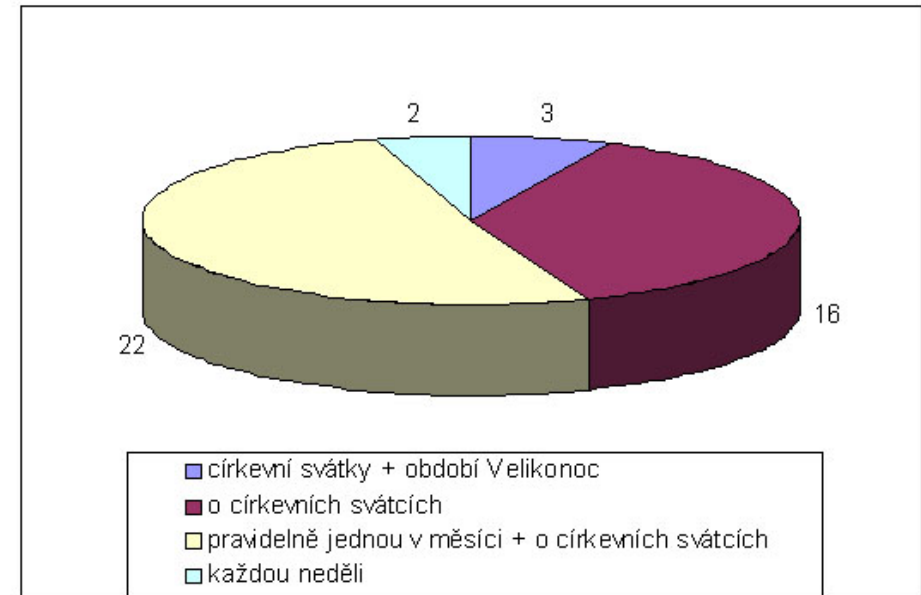
MČ: Podle příručky moc neučím, vnímám ji spíše jako inspiraci. Vkládám do výuky hodně vlastních myšlenek, zkušeností a snažím se brát ohled na složení skupiny, na věk dětí a další faktory. Cílem je, abych je neodradil suchým zvěstováním, ale vytvořil prostor, kde se budou cítit dobře a vnímat, že se s nimi počítá a jejich potřeby jsou respektovány.

Někdy je asi složité být většinu nedělí s dětmi a nemít možnost slyšet kázání. Kde čerpáš, abys mohl/mohla dávat dál?

ZB: Učitelé dáváním zároveň přijí-

Ježíše Krista. Nové přikázání vám dávám, je přikázání krále, kterého aspoň na chvíli abyste se navzájem milovali. Jako já jsem zdobila sláva lidská! To je odkaz služebmiloval vás, i vy se milujte navzájem! To níka, kterého navěky zdobí sláva Boží!

Výsledky dotazování o častosti vysluhování Večeře Páně

Grafy jsou zrádná věc, hlavně když se udělají na počítači. Vypadají pak totiž velmi vážně – taková skutečná vědecká prezentace. Prosim nehleďte tak na koláč, který je v záhlaví tohoto příspěvku. Ten jenom vypovídá o tom, jak dopadlo poslední sborové dotazování, kterým vás obšťastnila redakce Hroznu.

Ono to bylo totiž tak, že jsme si na staršovstvu povídali o tom, jak často se v našem sboru vysluhuje Večeře Páně a jak bychom si představovali, že by se měla vysluhovat, co je pro koho důležité – tedy co se týče častého nebo vzácného přistupování k Večeři Páně. Nakonec jsme se dohodli, že o tom budeme rozvažovat a také se poptáme členů sboru na jejich po-

hled.

Tož jste byli postaveni tváří v tvář kusu papíru namísto rozhovoru, což asi není úplně dobře. Na druhou stranu je hezké, že na dotazník odpovědělo přes čtyřicet bratří a sester. Dalo by se z toho tušit, jak vážný je zájem členů sboru o toto téma.

Pokud si spojíme to, co říká koláč výše vyvedený, s tím, co říkala sestra farářka při ohláškách o změně dní, ve kterých můžeme k Večeři Páně přistoupit, vidíme, že rozhodnutí staršovstva je v souladu s názorem nejčastěji zastoupeným.

mch

Pátrání po nalepených žvýkačkách a poztráčených mincích skončilo - teď už je třeba jen vytřít.

vztahy mezi vedením a těmi, kdo statečně trvali na nároku svobodně říkat pravdu.

4. Po roce 1990 evangelíci získávají sympatie opět jako protipól katolické církve, jejíž zápas o majetek mnoho lidí rozladil. Také ochota akceptovat postmoderní dobu a snaha dosvědčovat evangelium přiměřeným způsobem je veřejností přijímána přejně. Výrazně na službu církve upozorňují střediska Diakonie a školy Evangelické akademie, které poskytují i nevěřící mládeži základní přehled o křesťanství. Jednotlivci pak pozitivně hodnotí evangelickou zbožnost, při které člověk „může zůstat normální“ a nejeví se jako fanatik, která je vnímána jako opravdová, nepokrytecká. Tolerance a otevřenost provázejí evangelickou církev jako přejné hodnocení společnosti.

Lidé ovšem ztrácejí zájem o vyhraněné konfese. Jestliže projeví zájem o křesťanství, je jim často jedno, v jaké

církvi. Objevuje se všeobecná touha po „duchovnu“ jako kontrast k materialistické společnosti. Pozornost mladší generace je víc než na Bibli zaměřena na obnovu liturgie a duchovní zážitky. Církvím ovšem konkurují kromě sekt také různé východní spirituality, atraktivní svou novostí, nezávazností a všeobjímající tolerancí.

Přesto si myslím, že naše Českobratrská evangelická církev pořád má co nabídnout. A to nám, stálým členům, i těm, kdo přijdou jako hledající nebo se staví v kostele jenom náhodou. Především je to kázání stále aktuálního evangelia jako radostné zprávy o spasení pro hříšníky. Ale patří k tomu i prožitek společenství církve, které vyznačuje radost, umí odpouštět, učí lidi svobodě a zve k vděčnému životu vstříc velké naději.

V Janských Lázních 2008 Ester Čašková

Ze sborového archívu VI.

Článek sestry Boženy Šimkové o historii vinohradské Nedělní školy z Věstníku vinohradského sboru (1.-2. číslo, vydané roku 1940) v tomto čísle končí. Jeho poslední část uvádíme bez krácení.

Pokud se vinohradská Nedělní škola příliš početně nerozšířila, profesor Kadlec se rád každoročně s ní vydával do blízkého okolí pražského. Ale později mu již taková výprava o 200 dětech působila velké starosti – bál se zodpovědnosti, a tak se od těchto výletů upustilo. Podle dávné tradice byly zato pořádány mezi rokem různé slavnůstky např. na Den matek aj. Vrcholem, rozumí se, zůstávala dětská vánoční slavnost, kterou br. Ka-

dlec sám řídil a sám program sestavoval a psával pro ni i biblické výstupy. Slavnost bývala velmi dlouhá. „Nechte děti vypovídat aspoň jednou za rok, je to přec jejich slavnost!“ odmítal rázně výtky některých, jimž se zdával její program nekonečným.

Profesor Kadlec sloužil své milované Nedělní škole v pravém slova smyslu až do posledního dechu. . . Při jeho předposlední přípravě – bylo to před Vánocemi – jsme probírali příběh o Mojžíšově smrti. A připadá mi, že slova, kterými br. Kadlec charakterizoval Mojžíšovu osobnost, se v mnohém hodí i na jeho samého. Mojžíš, věrný vůdce, velký modlitebník, ale

gelická bohoslovecká fakulta. Důraz na Písmo a Boží slovo provázal evangelíky už od dob Jednoty Bratrské, ustálil se vlivem pietismu a působením žáků vídeňského prof. Böhla. Písmo bylo nadřazeno konfesím, Bible a její výklad byly jádrem církevní práce. Kritická úcta k Bibli vyústila v 60. letech do nesmírné práce na Ekumenickém překladu bible.

Nejvýraznější postavou bohoslovecké fakulty od jejího založení až do 60. let byl systematik J.L.Hromádka. Nasměroval několik generací posluchačů – budoucích učitelů fakulty i farářů – k Barthově dialektické teologii. Tu také okleštěnou a levicově vykládanou akceptovala i socialistická vláda, hodil se jim totiž Barthův odpor proti studené válce. Církev, v socialistickém režimu pouze trpěná, Barthovu teologii přivítala jako moderní vědeckokritický přístup k Písmu, ale zároveň jako postoj vyznavačsko-věřící, který ve státních představitelích uznává vrchnost od Boha. Nechtěně tak Barthova teologie poskytl oporu protichůdným zájmům: faráři jejím prostřednictvím ospravedlňovali ústup z veřejného prostoru do kostela a fary, synodní rada ji užívala jako oporu pro loajální postoj vůči socialistickému režimu, křesťanští disidenti se v boji za dodržování lidských práv opírali o Barthovu christokratickou sociální etiku. Barthova teologie na evangelické fakultě přežila samotného autora a teprve v posledním desetiletí je kriticky reflektována.

3. Přelomovým rokem ve vztahu církve a státu byl počátek normalizace v roce 1971. Do té doby byly synody ukázkou demokracie stejně jako schůze Svazu českobratrského evangelického duchovenstva (SČED). V roce 1971 státní správa zahájila útok proti církvi tím,

že zatkla předsedu SČEDu a vykonávala nátlak i na další faráře výhrůžkou, že i oni budou zatčeni, příp. deportováni na Sibiř. Bylo jasně řečeno, že je třeba provést normalizaci v ČCE, na fakultě i v synodní radě a seniorátech. A nebude-li to možné, tak církev zrušit. Synodní rada tehdy rozhodla, že chce-li církev přežít, musí se požadavkům státu a strany přizpůsobit. Vydala prohlášení, že pokud si bude moci ponechat bohoslužby, symboly a písně, zřekne se ostatních aktivit i komentování toho, co se děje ve společnosti. Byli ovšem faráři i laici, kteří se s tímto postojem nesmířili a různým způsobem na to doplatili. Farářům byl odebrán státní souhlas k výkonu duchovenské služby a práci často těžce hledali v dělnických profesích. Za běžnou činnost (práci s dětmi a mládeží) byli žalováni za maření státního dozoru nad církvemi a některé i uvězněni. Církevní vedení se jich nezastalo. V církvi zavládla atmosféra nedůvěry a strachu, protože i samo vedení církve a fakulty provádělo restriktivní opatření. Někteří studenti teologie byli z fakulty vyloučeni kvůli tomu, že se zastávali nepohodlných. Farářům bez státního souhlasu nebylo dovoleno účastnit se ani pastorálních konferencí a nesměli být navrhováni do církevních orgánů ani jako obyčejní členové církve. Strach zavládl i ve sborech. Děti musely být přihlašovány na náboženství písemně s podpisem obou rodičů a vystaveny výhrůžkám, že kvůli náboženské orientaci nebudou moci studovat, což se často stávalo.

Ukázalo se, že církevní představitelé nebyli připraveni na tak tvrdou konfrontaci a před výhrůžkou možné likvidace církve se „ohnuli“ a v sebezáchovné snaze se podřídili nárokům státu a strany. Utrpěla tím věrohodnost církve a především

Reportáž ze sobotního úklidu

Soboty před Velikonocemi jsou v mnoha českých rodinách zasvěceny jarnímu úklidu, a tak i staršovstvo naplánovalo na sobotu na MDŽ velký jarní úklid kostela a sborových prostor. Naši reportéři byli u toho a přináší vám aktuální zpravodajství.

Už před devátou se scházejí nadšené členové sboru, masopustně převlečení v uklízečky a počišťovače. Vrchní sborová Jarmilka se ujímá velení a rozdává košťata, mopy, hadry a nejdůležitějším i vysavač. Po chvíli vymezuje kout v kostele, kde se fasuje leštěnka Diava a nejsilnější prostředek proti prachu Pronto. Každý dostává přidělený úsek, za který nese HH (rozuměj hygienicko-hmotnou) odpovědnost. A již je několik minut po deváté a kostelem se vznáší oblaka vířného prachu a zároveň se nese libá vůně leštěnky na nábytek Diava.

Zeptali jsme se několika přímých účastníků úklidu a zde přinášíme jejich postřehy:

„Jak jste s dnešním úklidem spokojeni?“

„Takový ruch jsem tu ještě nezažila! Oni zvedli i podlážky mezi lavicemi, vysáli pod nimi i moje zásoby bonbonů a žvýkaček. Kam já nyní budu chodit ml-

sat? Už mě tu nikdo neuvidí!“ sdělila nám rozčileně mlsná šedivá myš.

„Celý rok poctivě pracuji a nyní přijde skupina nějakých šilenců a celou moji snahu šmahem zničí. A to, že celý svět má být v síti, je vůbec nezajímá. Ale ještě mám dost sil. Já jim ukážu a všechno obnovím – mám šest nadějných dětí!“ Takto odhodlaně se k jarnímu úklidu postavil pavouk.

„Jarní úklid – šilenství. Vždyť mi rozšláplí moje housle. Táhle ve varhanách jsem je měl uložené. Ještě v úterý jsem si s Kvapilem zahrál. Teď je všemu konec. . .“, rozplakal se starý cvrček.

Při odchodu jsme potkali uplakaného roztoče: „Přijela taková rozzuřená řvoucí obluda a svým zákeřným podtlakem mi usmrtila celou rodinu i všechny příbuzné a známé. Bylo to horší než tsunami na Filipínách! Není tu bezpečno, stěhuji se do Národního muzea. Tam mají teď rekonstrukci, tam bude klid.“

A dovolte, abychom toto řádění hordy uklízečů ukončili zvoláním, které se ozvalo v pondělí po ránu ze sborové kanceláře: „Kde mám ty tři léta nepoužívané monitory??? A kam se podělo těch šest myší k mému počítači???“

–čáša–

Všestranná sestra farářka u varhan - tentokrát bez taláru, zato s leštěnkou.

Československá církev evangelická — její kořeny a směřování II.

V tomto čísle se znovu vracíme k tématu letošního pobytu v Janských Lázních, jímž byla naše církev. Uvádíme první z příspěvků proslovených při večerech v Sola Fide – nezazněl sice jako první v řadě, ale týká se vlastně celé doby trvání ČCE, takže není třeba jej chronologicky zařazovat.

Jak evangelíci vnímali zodpovědnost za svět kolem sebe? Jak vnímala a vnímá společnost evangelíky?

Musím předeslat, že je to téma velice citlivé a zatím nezpracované, takže si nedělám nárok na objektivní pohled. Myslím, že bychom se však neměli ani bolavým otázkám vyhýbat. Přemýšlet a mluvit o nich je způsob, jak předejít tomu, aby se opakovaly. Z nepřeberných možností, jak toto téma zpracovat, jsem si vybrala trochu chronologicky a hodně individuálně čtyři záhybné body: 1. Vliv YMCA, 2. Působení teologické fakulty, 3. Selhání církve v 70. letech a 4. Církev po roce 1990.

1. Evangelická církev vzniklá po první světové válce zároveň se samostatnou Československou republikou se nesla na vlně Masarykova vlivu a antiklerikální, protikatolické nálady národa. Evangelíci byli vnímáni jako pokrokoví lidé, otevření moderní vědě a také demokratickým a sociálně pokrokovým myšlenkám. Tolerance a pluralita teologických důrazů vyrůstala i z odkazu Jednoty bratrské. Na pozvání prezidenta Masaryka přišli ve 20. letech z Ameriky sekretáři Křesťanského sdružení mladých mužů a žen (YMCA a YWCA) a zaměřili se na křesťanství praktikované v životě a výchovu mládeže k demokracii. Vedle sportovní činnosti se na půdě YMCA konaly přednášky, kluby,

učilo se cizím řečem. YMCA postavila několik letních táborů a budovy pro ubytování studentů (v Praze, Bratislavě, Olomouci, H. Králové, Liberci, Kroměříži, Znojme a v Lučenci). Samostatně pracovalo vydavatelství YMCA, ústředí Svazu československé mládeže evangelické a od roku 1927 Akademická YMCA. Akademická YMCA programově vnášela křesťanství do veřejného života bez ohledu na národnost a církevní příslušnost a vytvářela prostor pro rozhovor. Vedle J.L. Hromádky zde působil např. E. Rádl a mnoho dalších osobností. YMCA měla formující vliv na československou inteligenci a křesťanskou mládež, které pomohla ve 30. letech k přesvědčení, že proti nacismu se křesťan musí bránit – ne z pozic národnostních, ale z pozice víry v Boha. Výraznými představiteli YMCA byli její sekretáři Jaroslav Valenta a Jaroslav Šimsa. Oba zemřeli v koncentračních táborech, stejně jako mnoho dalších odbojářů – členů YMCA.

Po roce 1990 YMCA v ČR obnovila svou činnost, ale soustředí se na práci v místních sdruženích bez nároku na širší oslovení veřejnosti.

2. Postoj církve ke světu formovala svou teologií nově založená Husova evan-